

Nr 270

Av fröken **Elmén m. fl.**, om ratificering av Internationella arbetsorganisationens konvention angående likalön för män och kvinnor för arbete av lika värde, m. m.

År 1952 hade riksdagen att yttra sig över den av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1951 antagna konventionen (nr 100) angående likalön för män och kvinnor för arbete av lika värde jämte den därtill anslutna rekommendationen (nr 90).

I den framlagda propositionen framhöll departementschefen som sin uppfattning att konventionen ej skulle ratificeras av Sverige. Beträffande rekommendationen framhöll statsrådet dess värde som pådrivande faktor men ansåg dock, att några åtgärder från statsmakternas sida med anledning av rekommendationen ej vore påkallade. Vad som gällde lönesättningen av statsanställda och i samband därmed beaktandet av denna internationella reglering ansåg departementschefen att denna fråga borde få anstå till dess den s. k. likalönskommittén vore färdig med sitt arbete.

Andra lagutskottet anslöt sig till departementschefens yttrande, och detta blev även riksdagens beslut.

År 1953 lade likalönskommittén fram sitt betänkande. I detta redovisas huru för de manliga tjänsterna oavsett göromålens art tillämpas en bottenlönegrad, 10 lönegraden, under det att kvinnliga tjänster är placerade i 4 och 5 lönegraderna med arbetsuppgifter lika kvalificerade som vissa manliga tjänster i 10 lönegraden.

Likalönsprincipens genomförande skulle enligt kommittén förutsätta att praktiskt taget alla kvinnliga tjänster, som f. n. ligger under den manliga bottenlönegraden, uppflyttas till lägst 10 lönegraden.

Kommittén redovisar också skillnader i löner för manliga och kvinnliga tjänster med samma arbetsuppgifter ovanför 10 lönegraden. Enligt likalönskommittén bör målet vara likalönsprincipens fullständiga genomförande i det statliga lönesystemet.

Sedan dess har i stort sett likalönsfrågan i statstjänst ej kommit närmare sin lösning.

Lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde är en fråga om rättvisa och demokrati.

I inledningen till Förenta Nationernas stadga betygas tron på lika rättigheter för män och kvinnor.

I den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, som För-

enta Nationernas generalförsamling antog 1948, uttalas i artikel 23:2 att envar utan åtskillnad har rätt till lika lön för lika arbete.

Internationella arbetsorganisationens stadga, artikel 41, uppställer principen, att män och kvinnor bör erhålla samma ersättning för arbete av lika värde, och med anledning därav har Internationella arbetsorganisationen 1951 antagit konventionen nr 100 om lika lön för män och kvinnor med åtföljande rekommendation nr 91.

I konventionsutkastet till de mänskliga rättigheterna upptas också lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.

I Internationella arbetsorganisationens konvention nr 100 1951 angående lika lön för män och kvinnor artikel 2 står: »Varje medlem skall med avseende å alla arbetstagare, på sätt som är förenligt med gällande ordning för fastställandet av lönesatser, främja och i den mån sagda ordning så medger trygga tillämpningen av principen om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.»

Att konservera missförhållandet med olika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde vill ingen i dagens samhälle medverka till. Den allmänna principiella inställningen är i likhet med vad konventionen hävdar att främja och i den mån gällande ordning så medger trygga tillämpningen av principen om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.

Med hänsyn till vårt medlemskap i Förenta Nationerna och Internationella arbetsorganisationen, vilka medlemskap förpliktar till att inom landet omsätta respektive stadga i praktiken, och då likalönskommitténs betänkande framlagts redan 1953 får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte uttala att Sverige skall ratificera Internationella arbetsorganisationens konvention nr 100 av år 1951 om lika lön och åtföljande rekommendation nr 90 samt i skrivelse till Kungl. Maj:t giva denna mening till känna.

Stockholm den 26 januari 1956

Brita Elmén

Elsa Ewerlöf

Folke Nihlfors

Karin Wetterström

Mary Holmqvist

Rolf Edberg

Ingrid Andrén

Sven Gustafson

Edith Liljedahl

i Göteborg

Ruth Ager

Lena Renström-Ingenäs
